

INSTITUCIONS POLÍTIQUES

POLÍTICA I DRET ROMÀ
UNITAT 3

CONTINGUTS

- ❖ LES PRINCIPALS INSTITUCIONS POLÍTIQUES DE LA REPÚBLICA ROMANA
- ❖ LA PARTICIPACIÓ DELS CIUTADANS ROMANS A LES ELECCIONS (COMICIS)
- ❖ EL DRET ROMÀ: primeres lleis i pervivència actual

EL SISTEMA POLÍTIC DE LA REPÚBLICA

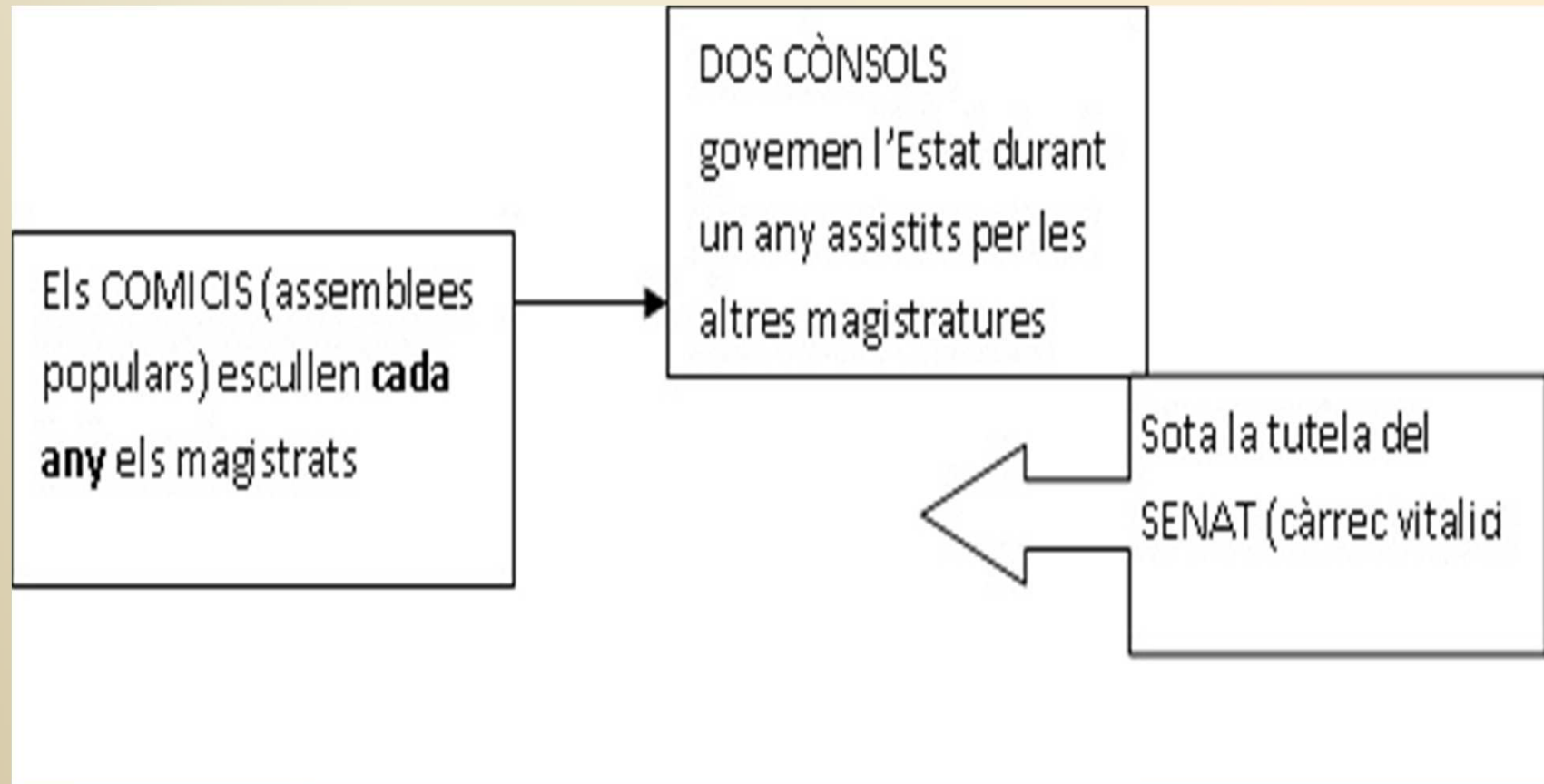
❖ La constitució de la República romana reposa sobre l'equilibri de tres òrgans polítics

❑ El **senat** (poder aristocràtic)

❑ Les **magistratures** (càrrecs de govern i administració)

❑ Les assemblees populars o **comicis** (poder democràtic)

FUNCIONAMENT

EL SENAT

- Assemblea formada entre **300-600 exmagistrats**
- Escollits pels censors de manera **vitalícia**
- Es reunia a la **cúria**, un edifici situat al fòrum
- Competències: sobre **política exterior**, control dels **afers militars**, de les **finances públiques**, de la religió nacional i tenia una **funció consultiva** per a qualsevol magistrat que proposés una llei

SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS

CVRIA IVLIA

FORVM ROMANVM

www.youtube.com/watch?v=DE-MgpFMHLQ

<https://www.youtube.com/watch?v=wlq52xlsSD0>

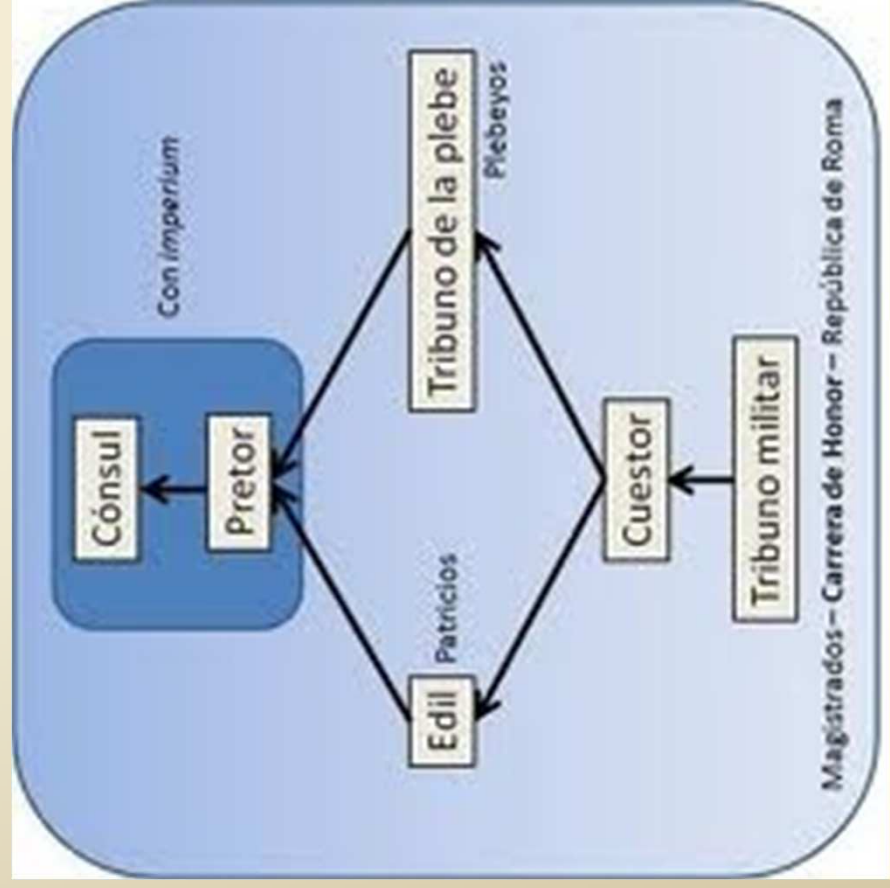
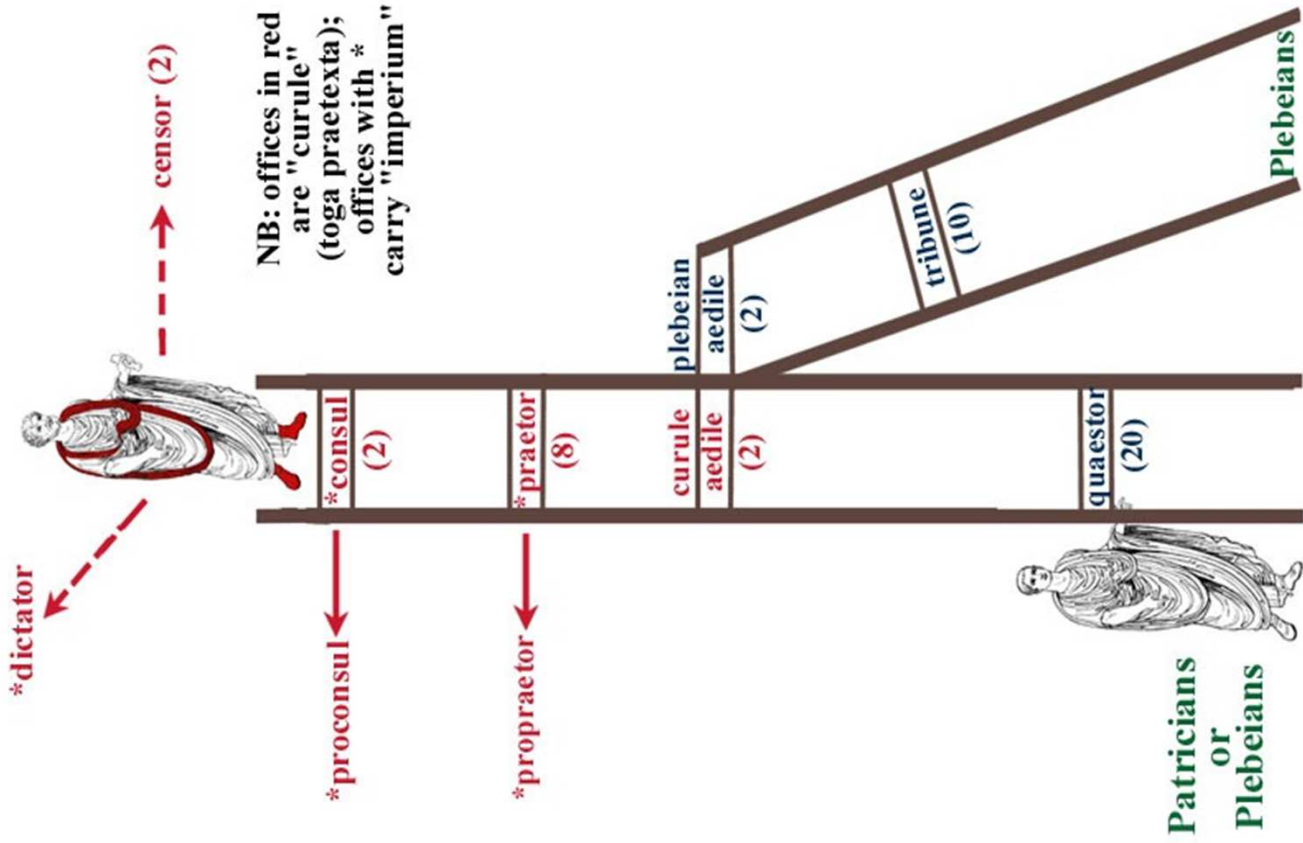
<https://www.youtube.com/watch?v=n2YyqhwfaJI>

ELS MAGISTRATS

Característiques comunes de les magistratures

- ❑ **Electivitat:** eren elegits pel poble romà en els comicis, excepte el dictador i el mestre de cavalleria
- ❑ **Prestació gratuïta:** càrrecs considerats honorífics i en absolut retribuïbles
- ❑ **Anualitat:** eren elegits per a un any (llevat del censor i dels càrrecs extraordinaris)
- ❑ Respecte del ***cursus honorum***, ascensió esglaonada en les diverses magistratures, de menys a més important

ROMAN CURSUS HONORUM

MAGISTRATURES ORDINÀRIES

Cursus honorum	qüestors (20)	controlaven els comptes dels ingressos i les despeses de l'Estat.
	edils (4)	s'encarregaven de l'administració de la ciutat de Roma
	pretors (8)	dirigien el procediment judicial i actuaven com a presidents dels tribunals en les causes penals.
	cònsols (2)	eren els magistrats suprems de la República: Funcions: <ul style="list-style-type: none">• comandants en cap de l'exèrcit• proposaven projectes de llei• tenien el poder executiu. Amb el nom de tots dos es designaven els anys: <i>L. Pisone A. Gabino consulibus</i> . Quan cessaven eren enviats a una província com a governadors (procònsols).

ALTRES MAGISTRATURES

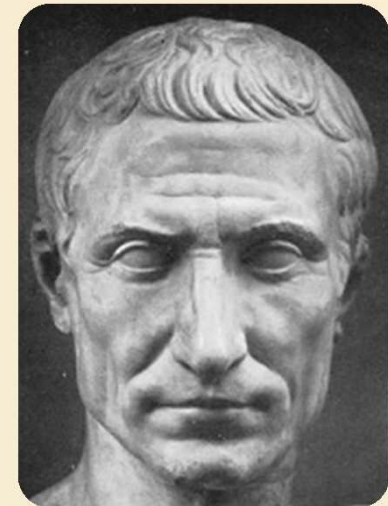
tribuns de la plebs (10)	<ul style="list-style-type: none">• defensaven els drets dels plebeus,• podien fer propostes de llei i participar en els debats dels comicis i el senat• tenien dret de vet davant els altres magistrats.
censor (2)	Elecció cada cinc anys entre els excònsols. Funcions: <ul style="list-style-type: none">• realitzar el cens de tots els ciutadans, dividint-los en classes segons la seva riquesa.• inscrivien els nous senadors d'entre els exmagistrats• tenien el poder d'expulsar del senat els membres que en consideressin indignes.• vetllaven pels costums públics i podien castigar les faltes morals no contemplades per les lleis.

MAGISTRATURES EXTRAORDINÀRIES

dictador: magistrat únic al qual es concedia tot el poder durant un màxim de sis mesos quan la república es trobava en circumstàncies excepcionals que la posaven en perill.

Aquest càrrec, però, va ser desvirtuat el s. I a. C. per Sula i Cèsar perquè el van emprar tan sols per legitimar el seu poder personal.

mestre de cavalleria: mà dreta del dictador mentre aquest durava en el càrrec.

Bust de Juli Cèsar

ELS COMICIS O ASSEMBLEES

- ❖ Per participar calia tenir el **dret de ciutadania**: solament els homes adults i els lliures de naixement.
- ❖ Diferents tipus de comicis, amb **finalitats** diferents:
 - elegien alguns magistrats
 - aprovaven un determinat tipus de lleis
 - jutjaven segons quins delictes

PROCÉS ELECTORAL

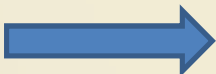
- El **candidat** (<llatí *candidus*, blanc). Requisites:
 - Limitació **d'edat** per a cada càrrec
 - **Residència** on tenien lloc les eleccions
 - **Solvència econòmica**
 - **No inhabilitat judicialment** (endeutament, corrupció, perjuri, traïció...)
 - Ofici “respectable” (exclosos els actors, enterramorts, espectacles de circ, tenir un prostíbul...)

El candidat

TOGA CANDIDA

CAMPANYA ELECTORAL

- El lloc de reunió era el *Comitium*, al fòrum i també al **Camp de Mart**.
- VOT oral vot escrit i secret.
- PROCÉS: els votants escrivien en una tauleta (*tabella*) el seu vot. Tot seguit passaven un **pont** i penetraven en un clos on dipositaven el vot en una urna. No podien sortir fins a la fi de la votació per evitar vots dobles.
-

CAMPANYA ELECTORAL

